

اصلاح آیین نامه تحریر دفاتر

تصویب نامه اصلاحیه آیین نامه موضوع تبصره 2 ماده 95 قانون مالیاتهای مستقیم

آیین نامه مربوط به روش های نگهداری دفاتر و اسناد و مدارک و نحوه ثبت وقایع مالی و چگونگی تنظیم صورت های مالی نهائی موضوع تبصره 2 ماده 95 اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم که در تاریخ 10 / 1 / 1382 به تصویب این وزارت رسیده، به شرح موارد زیر اصلاح می شود:

1_ عبارت آخر ماده 2 شامل ((وبه فارسی وبا خودنویس یا خودکار تحریر شده باشد)) به عبارت ((وبه فارسی تحریر شده باشد)) اصلاح می گردد.

2_ متن تبصره 2 ماده 2 حذف و متن زیر جایگزین آن می شود.
(تبصره 2: نوشتن دفاتر با وسایلی که به سهولت قابل محو است (مانند مواد گرافیت ممنوع است)).

3_ متن قسمت اخیر ماده 8 شامل ((کارت های حساب اعم از آنکه به وسیله دست یا ماشین تهیه شده باشد، در حکم دفاتر معین است)) به عبارت ((کارت های حساب در حکم دفاتر معین است)) اصلاح می گردد.

4_ تبصره ماده 11 به شرح زیر اصلاح می شود:
(تبصره: اشتباهات حسابداری در صورتی که بعداً در اثناء عملیات سال مربوط مورد توجه واقع و بر پایه استانداردهای حسابداری در دفاتر همان سال اصلاح و مستندات آن ارائه شود، به اعتبار دفاتر خللی وارد نخواهد کرد.))

5_ متن قسمت اخیر ماده 12 بعد از عبارت ((درستون مزبور درج نمایند))، به شرح زیر تغییر می یابد:
(در صورتی که اقلام درآمد و هزینه و خرید و فروش دارائی های قابل استهلاك متکی به اسناد و مدارک باشد، مؤدیان مذکور می بایست پس از ثبت موارد در دفتر مشاغل، اسناد و مدارک مربوط را به ترتیب شماره ردیف دفتر و به نحوی که برای رسیدگی مأموران مالیاتی قابل استفاده باشد، نگهداری نمایند.))

6_ در تبصره 3 ماده 13 عبارت ((ویا به علی خارج از اختیار مؤدی)) حذف می شود.

7_ متن ماده 15 به شرح زیر تغییر می یابد.
(ماده 15_ مؤسساتی که دارای شعبه هستند مکلفند با توجه به روش های حسابداری خود خلاصه عملیات شعبه یا شعب خود را در صورتی که دارای دفاتر پلمپ شده باشند، لااقل سالی یکبار (تا قبل از بستن حسابها) و در غیر این صورت ماه به ماه در دفاتر مرکز مؤسسه ثبت کنند.))

8_ ماده 17 به شرح زیر اصلاح می شود:
(ماده 17_ مؤدیانی که از سیستم های الکترونیکی استفاده می نمایند، موظفند حداقل ماهی یکبار خلاصه عملیات داده شده به ماشین های الکترونیکی را در دفتر روزنامه یا مشاغل حسب مورد ثبت و یا حداکثر ظرف مهلت تعیین شده در ماده 14 این آیین

نامه به دفتر کل منتقل کنند، علاوه بر این به منظور تسهیل رسیدگی باید آیین نامه ها یا دستورالعمل های کار ماشین یا برنامه های آن ونحوه کار با نرم افزارهای مالی مورد استفاده را در اختیار مأموران رسیدگی قرار دهند. ((ضمناً مؤدیان مذکور مکلفند هر سه ماه یکبار خلاصه عملیات داده شده به ماشین های الکترونیکی را حداکثر تا 10 روز پس از پایان سه ماه به اداره امور مالیاتی مربوط تسلیم نمایند.))

9_ ماده 18 و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می شود:

((ماده 18_ اشخاص حقوقی و مشمولین [بند الف ماده 96](#) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مکلفند صورت های مالی نهائی خود را با رعایت آخرین استانداردهای حسابداری اعلامی از طرف مراجع ذیصلاح تهیه و تنظیم نمایند.

تبصره - در مواردی که فرم اظهار نامه تدوین شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور که در اختیار مؤدیان گذارده می شود، حاوی فرم صورت های مالی نیز باشد، اشخاص موضوع این ماده با تنظیم و تسلیم این فرم ها، ملزم به تسلیم صورت های مالی جداگانه که خود برای مؤسسه متبوع تهیه نموده اند، نخواهند بود، لیکن می توانند به منظور رفع ابهام احتمالی و یا ارائه اطلاعات بیشتر، علاوه بر تنظیم و تسلیم اظهار نامه مزبور نسخه ای از صورت های مالی و ضمائم مربوط را نیز همراه اظهارنامه به اداره امور مالیاتی ذیربط تسلیم نمایند.))

10_ ماده 19 به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف و تبصره دیگری با متن ذیل به آن الحاق می گردد.

ماده 19_ از اشخاص مشمول بند ((ب)) [ماده 96](#) قانون مالیاتهای مستقیم، هر یک که در امور تولید و خرید و فروش کالا فعالیت ندارند فعالیت آنها به طور مشخص محدود به دریافت بهای خدمات و پرداخت هزینه ها است، بایستی صورت خلاصه درآمد و هزینه ها را حتی المقدور و با تفکیک انواع آنها تهیه و سایر اشخاص موضوع آن بند مکلفند صورت حساب سود و زیان خود را (با ابراز موجودی ها، خرید، فروش و غیره) برابر رویه های متداول در امر حسابداری تنظیم نمایند.

تبصره - چنانچه فرم اظهار نامه تدوین شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور که در اختیار مؤدیان گذارده می شود، از حیث لزوم ارائه اطلاعات مذکور در این ماده، کفایت امر را بنماید، مؤدیان مزبور ملزم به تهیه و تسلیم صورت های جداگانه نخواهند بود، لیکن می توانند به منظور رفع ابهام احتمالی و یا ارائه اطلاعات بیشتر، علاوه بر اظهار نامه نسخه ای از حساب درآمد و هزینه و یا حساب سود و زیان خود را نیز که به شرح فوق تنظیم نموده اند، بانضمام سایر یادداشت ها و مدارک موجود همراه اظهارنامه به اداره امور مالیاتی ذیربط تسلیم نمایند.))

11_ ماده 20 به شرح زیر اصلاح و تبصره های با متن ذیل به آن الحاق می شود.

((ماده 20_ تخلف از تکالیف مقرر در این آیین نامه در موارد زیر موجب رد دفاتر می باشد.

1_ در صورتی که دفاتر ارائه شده به نحوی از پلمپ خارج شده و یا فاقد یک یا چند برگ باشد.

2_ عدم ثبت یک یا چند فعالیت مالی در دفاتر به شرط احراز

3_ ثبت تمام یا قسمتی از یک فعالیت در حاشیه

4_ ثبت تمام یا قسمتی از یک فعالیت (آتیکل) بین سطور

5_ تراشیدن و پاک کردن و محو کردن مندرجات دفاتر به منظور سوءاستفاده

6_ جای سفید گذاشتن بیش از حد معمول در صفحات و سفید ماندن تمام صفحه در دفتر روزنامه و دفتر مشاغل به منظور سوء استفاده

7_ بستانکار شدن حساب های نقدی و بانکی، مگر اینکه حساب های بانکی با صورت حساب بانک مطابقت نماید و یا بستانکار شدن حساب های بانکی یا نقدی ناشی از تقدم و تأخر ثبت حساب ها باشد که در این صورت موجب رد دفتر نیست.

8_ تأخیر تحریر دفاتر روزنامه و مشاغل زاید بر حد مجاز مقرر در تبصره های 2، 3 و 4 ماده 13 و تأخیر تحریر دفتر کل زاید بر حد مجاز مقرر در ماده 14 و تأخیر تحریر زاید بر حد مقرر در ماده 17 این آیین نامه

9_ عدم ثبت عملیات شعبه یا شعب در دفاتر مرکز طبق مقررات ماده 15 این آیین نامه

10_ اشتباه حساب حاصل در ثبت عملیات مؤسسه در صورتی که نسبت به اصلاح آن طبق مقررات تبصره ماده 11 این آیین نامه اقدام نشده باشد.

11_ در صورتی که مؤدیان مالیاتی حسب مورد از اوراق مخصوص موضوع [ماده 169](#) قانون مالیاتهای مستقیم استفاده ننمایند.

12_ عدم ارائه آیین نامه ها یا دستورالعمل های کار ماشین و برنامه های آن ونحوه کار با نرم افزارهای مالی مورد استفاده ((و همچنین عدم تسلیم خلاصه عملیات موضوع ماده 17 این آیین نامه در مهلت مقرر در آن ماده در مورد اشخاصی که از سیستم های الکترونیکی استفاده می نمایند.))

13_ عدم ارائه یک یا چند جلد از دفاتر ثبت و پلمپ شده (ولونانویس)

14_ استفاده از دفاتر ثبت و پلمپ شده سال های قبل (با توجه به مقررات ماده 3 این آیین نامه)

15_ عدم تطبیق مندرجات دفاتر با اطلاعات موجود در سیستم های الکترونیکی در مورد اشخاصی که از سیستم های مذکور استفاده می نمایند.

16_ ثبت هزینه ها و درآمدها و هر نوع اعمال و اقلام مالی غیر واقع در دفاتر به شرط احراز (توضیح آنکه ثبت هزینه هائی که وقوع آن محقق بوده اما به دلایل خاص قانونی قابل قبول از حیث مالیاتی نیست و برگشت داده می شود، به منزله ثبت هزینه های غیر واقع تلقی نمی شود.)

تبصره - در مورد بند 6 این ماده چنانچه سفید ماندن جهت ثبت تراز افتتاحی باشد موجب رد دفاتر نخواهد بود و همچنین سفید ماندن ذیل صفحات دفتر در آخر هرروز یا هر هفته یا هر ماه به شرطی که اسناد دارای شماره ردیف بوده و قسمت سفید مانده با خط بسته شود، به اعتبار دفتر خللی وارد نمی آورد.))

سید صفدر حسینی

بر اساس بخشنامه شماره 137651 مورخ 87 / 12 / 28 و دادنامه های 813 و 814 مورخ 87 / 11 / 20 قسمت اخیر ماده 17 و بند 12 ماده 20 آیین نامه [تبصره 2 ماده 95](#) قانون مالیاتهای مستقیم ابطال گردیده است.